

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consensus Veteris Et Moderni Papatus

**Reck, Johann von der
Monasterii Westphaliæ, 1722**

Præfatio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68472)

PRÆFATIO

*Ad Perillustres ac Generosos Dominos
Equestris Ordinis Diœcesis Monasteriensis,
quicunque ex iis Lutheranismò aut Cal-
vinismò adhuc addicti sunt; nec non
ad omnes Consanguineos &
Amicos meos.*

Non ignotum vobis est, Peril-
lustres Domini, me parenti-
bus, ut vocant, Reformatis
genitum, in religione Cal-
viniana educatum, atque in ea ad
quadraginta & ampliùs annos tantâ
immobilitate versatum esse, ut omni-
no non ambigerem, vitæ potiùs meæ
& omnium fortunarum in terris ja-
cturam facere; quàm ab erroribus pa-
ternis

ternis recedere, atque ad Ecclesiæ Catholicæ gremium me recipere. Hanc enim congregationem, ex inani atque à teneris implantata persuasione mea, existimabam idololatriæ deditam, Anti-Christi imitatricem, horribilium peccatorum, criminumque participem ac ream esse. Ut autem judicia Dei abyssus multa, Divinæ pietati ac misericordiæ placitum fuit, ex diuturnis errorum tenebris vocare me in admirabile lumen suum palamque in me ostendere Paulinum illud: ** Non est volentis, neque currentis; sed misereantis Dei.*

Occasionem huic mutationi præbuere bini è Societate Jesu Religiosi, P. Godefridus Cörler, & P. Matthias Kalkoven; cum quorum postremo jam olim, vivente etiamnum Campi Marefcallo Excellentissimo Domino Comite de Wahl, in aliquam notitiam ingressus eram. Hi cum ante sesqui annum circiter in arce mea Steinfurtenfi nihil cogitantem me inviserent, non mo-

* Rom. 9.

mo-

modò honorificè à me suscepti ; sed etiam varias inter sermocinationes usque in alterius diei meridiem à me de-
tenti sunt. Et quanquam eo tempore
exigua planè mentio apud me facta sit
de Religione & rebus ad ipsam perti-
nentibus ; tamen haud multò pòst, ve-
lut in tesseram gratitudinis suæ, gemi-
nos ad me libellos transmisère : unum
cui titulus *Speculum Catholicae Veritatis*
Serenissimi Principis ac Domini, D. Chri-
stiani Wilhelmi Marchionis Brandenbur-
gici ; alterum verò, cui titulus, Helio-
polis, Germanicè *Sonnen-Stadt* /
concinnatum à R. P. Jodoco Kedd
Societatis Jesu, eodémque Anno Typis
publicis evulgatum. Utrumque hoc
opusculum petebant à me oculis at-
tentis perlegi, ut in posterum inter
nos, si quo casu ad ædes meas iterum
deferendi essent, de rebus inibi con-
tentis prolixior sermo haberi posset.

Non afficiebar tunc ego quidem
ad hujusmodi Catholicorum schedas
penitiùs evolvendas ; arbitrabar tamen

vel istorum Patrum petitioni, vel certè curiositati meæ aliquid hìc indulgendum esse: ideóque proponebam animo, geminum illud munus papyraceum oculis digitisque meis attentius perscrutari, partim ut viderem, quo Argumentorum pondere Strenuissimus ille Marchio ita oppressus fuerit, ut ejurato Lutheranismò, cujus antea acerrimus Defensor fuerat, Religioni Catholicæ nomen dederit: partim ut occasione datâ, si fortè ab iisdem Patribus visitari denuo me contingeret, ad objectas adversariorum rationes respondere, ac telis tela retundere possem. Verùm, ut eventus docuit, longè aliter res ista cecidit, ac ego mihi pollicitus fueram. Utriusque enim libelli lectio tam perspicuos Lucis supernæ radios mihi infudit, ut oppidò consternatus, errores meos mihi met ipsi suspectos facerem. Videbam ibi validissimis argumentis veluti ad Solis lucem demonstrari, unam duntaxat fidem, & unam in terris Ecclesiam esse; extra quam

quam

quam Salus nulla, & periculum damnationis omnino certum. Idem non multò post confirmabat aliquis Calvini de secta prædicans, dum viro Catholico proponebat, Ecclesiam veram arcæ Noëticæ persimilem esse, extrâque eam tam parum salutis esse, quam extra arcam sperari potuerit vita corporis. Deus bone! cogitabam ipse mecum: una duntaxat in terris fides, & extra illam salus nulla? si ità hîc in terris agitur, si salus nostrâ tam exiguis unius Ecclesiæ terminis circumscripta est; cur non omnem industriam meam eò cum primis verto, ut inter istas Religionum inter se altercantium varietates Ecclesiam istam sollicitiùs investigem? id enim si neglexero, periculum omne in me recidet: & væ mihi! si idcirco æternùm reprober.

Ex eo tempore assiduis precibus cœlum pulsare cœpi, Deumque incessanter exorare: **Da mihi Domine Sedi-*

A 5

1172

* Sap. 9, v. 4. & 10.

um tuarum Assistricem Sapienciam, & noli me reprobare à pueris tuis: mitte illam de Cælis Sanctis tuis, & à Sede magnitudinis tue, ut sciam, quid acceptum sit apud te; ut agnoscam Ecclesiam tuam veram & unicam, eique me coniungendo, salutem æternam consequar. Simul etiam plures libros, tam Catholicorum, quàm Acatholicorum calamis exaratos eodem fine conquisiui, puncta modernis temporibus utrimque controversa peruestigavi, Novatorum objecta cum responsionibus Catholicorum studiosè contuli; primævos denique textus sanctorum Patrum, ac eorum præcipuè, qui prioribus quinque sæculis illustres extitère, sollicitius introspexi: neque enim dubitare poteram, quin eorum doctrina vel maxime castigata, & ab omni errorum suspicione immunis fuerit. Ecce autem res visu mira! quidquid in iis doctrinæ reperi, adeò prosperè & examussim convenire vidi cum hodierna doctrina Romano-Catholica, ut vix ovum ovo simili-

simi-

similius esse possit. Hærebam hîc ego ad aspectus istos : & quid aliud mihi in mentem venire procliviùs poterat, quàm ut ita mecum ipse ratiocinarem ? En, ut illi Patres in rebus Fidei eandem doctrinam unanimiter tradidêre, quàm Ecclesia Catholica etiamnum tenet ! & tamen omnium non modò Papistarum, sed etiam nostrorum calculo sanctissimi fuêre, eadêmque in Fide salutem æternam consecuti sunt. Quî igitur fieri potest, ut eorum doctrina tempore moderno falsa, impia, & erroribus idololatricis imbuta sit ? aut quomodo nunc in eadem fide non poterit quis cœlum consequi, in qua illi beatis cœlorum sedibus certissimè potiti sunt ?

Hoc telo profundius infixo faucibus, cœpi huc illuc utramque in partem vacillare, atque ita perturbari animo, ut, cœlo teste, vix ullam diu noctûve quietem caperem. Ex una enim parte difficillimum penèque ignominiosum videbatur mihi, si ab ea religione transfugium

fugium facerem, in qua à puero educatus, sollicitè instructus, & jam annis adeò multis insuperabili zelo versatus fueram. Ex altera verò parte inveniebam, argumentis Catholicorum, quæ cum Scriptura sacra & antiquorum Patrum testimonio apertissimè consonabant, tantum inesse ponderis, ut mea me conscientia planè convinceret, fidem veram & æternæ salutis effectricem unicè apud ipsos reperiri posse. Itaque Deum, Redemptorem ac Salvatorem meum, impensissimè deprecatus sum, ut ex isto perplexitatum labyrintho gressus meos propediem extricaret, mihi que auxilio esset, ne in re tam gravis momenti, quam tota æternitas ponderosam facit, à vera sincerâque semita exerrarem. Neque defuit Cœlum votis. Postquam enim adhuc brevi tempore cum P. Gerardo Wickede Societatis Jesu mea dubia contulisset, ab eoque, dissolutis omnibus reliquarum difficultatum nodis, penitiùs instructus essem; firmissimè

fimè

simè tandem proposui, terrenis impedimentis omnibus me exsolvere, æterna perituris præponere, ad Ecclesiæ Romano-Catholicæ gremium convolare, Calvinum deserere. Quod etiam paulò post felicissimè præstiti, dum in pervigilio Sancti Andreæ, quæ est vigesima nona Mensis Novembris, exomologesi sacrâ expiatus, alteróque die, post emissam Fidei professionem, Sanctissimo Altaris Sacramento refectus sum Anno 1651.

Latere me quidem tunc non poterat, conversionem hanc variis Protestantium querelis & cavillationibus obnoxiam fore: atque ideò, priusquam id consilii caperem, dubia quædam & quæstiones conscientiaë circa veritatem Fidei Typis publicis evulgavi, simul omnes partium adversarum Theologos vehementer obtestatus, ut iisdem brevi aliquâ ac dilucidâ responsione satisfacerent, unaque demonstrarent, quænam sit illa Fides, cui & ego & quivis alius salutem suam

cre-

credere securissimè possit ac debeat. Verùm qui laborem hunc suscipere ausus fuerit, me quidem conscio, nemo repertus est, unum duntaxat Samuelem Maresium si excepero, qui in Urbe Grôningana prolixam ea de re disputationem habuit, linguâque latinâ donatam, Typis commisit. Legi eam tametsi fuscâ & confusâ admodum: nihil tamen præter illa duo, quæ inferiùs commemoranda sunt, ibidem reperi; quàm quòd scopus mearum quæstionum ferè præteritus, & omnis pene Tractatus iste contumeliis in Fidem Catholicam confertus sit.

Ex horum genere illud est, quòd, ut bilem suam liberaliùs effundere posset, novus ille fabulator confingere ausus sit, propositas à me quæstiones à personato quodam Jesuita adornatas esse; cum tamen, Deo teste, nullus è Societate JESU easdem aut ipse fecerit, aut prælo dederit. Neque etiam satis est Maresio, ut Patres dictæ Societatis,
qui

qui suâ doctrinâ Acatholicis Doctõribus ut plurimùm gravis in oculo sudes esse solent, multis conviciis oneret; sed immodico genii sui æstu huc etiam se abripi passus est, ut paginâ centesimâ quadragesimâ nonâ ausit scribere: Catholicorum Collegia ac Monasteria, ob exercitam in iis idololatriam, à Regibus Principibusque Acatholicis eodem jure everti ac destrui posse, quo priores Cæsares superba gentilium templa olim confregêre. Verùm, ô Maresi! eâne vox & opinio tua homine Christiano digna est, quâ tu Catholicos in Christum credentes comparas cum illis idololatrâ, qui veri Dei cognitione destituti, stygium hostem in suis delubris coluêre? Tu ergo unus omnium tam audax eris, ut illo tuo perverso calculo omnes retrò Christianos, qui ante Lutheri Calvinique ætatem extiterunt, turpissimè condemnare, atque in infernales abyssos relegare velis? Operæ pretium non est, in eo convicio refellendo tempus

tere-

terere, cùm ad fines mihi propositos parùm faciat: illud autem prætermitti non oportet, qualibus ille machinis subvertere conatus sit fundamenta gemina, quibus mea dubia & quæstiones conscientia potissimùm innituntur. Consistit autem geminus iste aries in duplici propositione negativa, quarum una negat, quòd Lutherani & Reformati inter se dissideant de articulis Fidei, quos ipsi fundamentales nominant: & ideo pag. 13. §. 3. dicit, ea, quæ Lutherus & alii contra Reformatos declamare visi sunt, ex humana tantùm imbecillitate ac fervore disputationis profecta esse. Altera verò negat, quòd Ss. Patres primorum quinque vel sex sæculorum crediderint docuerintque ea omnia, quæ etiamnum credit ac docet Ecclesia Romano-Catholica: & ideo pag. 27. §. 2. confidenter asserit, nunquam aliquos à Catholicis adduci posse, qui primis octingentis aut mille annis, ità docuerint, & administrarint Sacramenta,
utì

utī in Ecclesia Catholica hodie fit & fieri solet.

Primam istius Maresianæ enuntiationis partem diductiūs hīc refellere, ad me non pertinet. Falsitatem ejus abunde contestantur notissima toto orbe dissidia & cavillationes, quibus Lutherani & Calvinistæ invicem se exagitant. Legat, cui libet, ea quæ Calvinus scripsit contra Joachimum Westphalum Superintendentem, ut vocant, Hamburgensem; nec non quæ Tossanus Schützen ad Diabolum Sacramentarium, aliique innumeri Calvinistæ contra Lutheranos alios: inveniet in iisdem, & calumniandi, & anathematizandi, & hæreseos condemnandi nec modum nec finem statui. Legat etiam è diverso libros illos, quos Professores Lutherani Wittenbergæ, Lipsiæ, Tubingæ & in aliis eorundem Universitatibus non ita pridem ediderunt, & singulis ferè Nundinis Francofurtensibus in lucem proferunt: videbit, quàm horribilium er-

B rorum

rorum Calvinistas arguant, eosdèmq̃ue
ita condemnent publicè, ut Lutherani
passim dicant, malle se ad Catholico-
rum, quàm ad Reformatorum partes
accedere: quemadmodum id apertè
indicat Rhythmus ille germanicus,
quem Schlüsselburgii Theologiæ Cal-
vinistarum præfixit M. Jacobus Or-
thius Lutheranus, ita canens:

Ein Calvinist ein böser Christ:

Und wer da ist ein Calvinist/

Wiel ärger ist / dan ein Papist.

Hoc est:

Calvinista maximus

Christianus pessimus:

Qui vult esse Calvinista,

Pejor est, quàm sit Papista.

Quod ad alteram negationis Marcianæ partem attinet; ut in ea confu-
tanda adversarium hunc ad aspicien-
dos Catholicæ Veritatis radios adstrin-
gam arctiùs, fundamenti loco præfi-
gendus mihi est ineluctabilis iste syl-
logismus: *qui docet & credit, quod San-*
cti Patres primis quinque aut sex à Chri-

sto

sto sæculis docuerunt & crediderunt, habet utique doctrinam puram & Fidem incorruptam, aeternæ salutis effectricem: atqui hodierna Ecclesia Romano-Catholica docet adhuc & credit, quod Sancti Patres primis quinque vel sex à Christo sæculis docuerunt & crediderunt: ergo hodierna Ecclesia Romano-Catholica habet adhuc doctrinam puram & fidem incorruptam, aeternæ salutis effectricem. In hoc ego Syllogismo, si veritatem præmissarum, quas majorem & minorem in Scholis vocant, apertè demonstravero; planum erit, me non Maresio solùm fecisse satis, sed etiam Religionem Catholicam eam esse, quam quisque hominum sub interminatione sempiterni exitii certissimè amplecti debeat.

Majorem negare non volet Maresius, nec si velit, ausit. Quis enim persuadere sibi queat, Ecclesiam ab ipsomet Christo fundatam ejusque jussu ab Apostolis propagatam, suis statim in incunabulis velut senio confectam defecisse,

fecisse, iterumque in idololatriam aliosque errores perversissimos prolapsam esse? imò quis non potius arbitretur, doctrinam Fidei à primorum sæculorum Sanctis Patribus, ac nominatim à Sancto Augustino, Cypriano, Hilario, Ambrosio, Hieronymo & aliis, multò meliùs perceptam esse, quàm ab iis, qui ante annos non ita multos primùm enati sunt, & hodie adhuc enascuntur Novatores? Lutherus ipse tomo quarto Jenensi latino in C. 5. ad Galatas pag. 174. disertè confitetur, doctrinam Evangelii primis quinque aut sex à Christo sæculis planè incorruptam perstitisse in Ecclesia: certè, inquit, *fuerunt etiam Sancti Hilarius, Cyrillus, Athanasius, Ambrosius, Augustinus & alii Hi enim sine ulla superstitione docuerunt Fidem Christi purè, hereticis restiterunt, & Ecclesiam ab innumeris erroribus repurgârunt.* Idem cum eo sentiunt non modò Philippus Melancthon in locis communibus, & omnes Doctores Lutherani; sed etiam

etiam

etiam Calvinus l. 4. instit. C. 2. §. 3.
& cum illo Antonius Sadel, Wittakerus & alii: à quibus nihil dissentit Albertus Hanefeldius, dum in Concionibus suis Catecheticis Heidelbergæ habitis, & Anno 1634. Francofurti impressis, *Chrysostrum, Ambrosium, Augustinum*, antiquos & orthodoxos Ecclesiæ Doctores vocitat. Ex quibus omnibus perspicuum est, *maiores*, quam supra posui, uno Catholicorum, Lutheranorum & Reformatorum consensu veram esse; ac proinde ad evincendam prioris syllogismi conclusionem nihil amplius desiderari, quam ut alteram quoque propositionem, quam in scholis *minores* vocant, pari soliditate stabiliam.

Itaque ut hoc efficerem; certusque fierem, an, quod negabat Maresius, hodierna Ecclesia Romano-Catholica articulos Fidei suæ, è Sanctis Patribus primorum quinque aut sex sæculorum luculenter ostendere possit; à viris Catholicorum eruditissimis instanter pe-

tii, ut de articulis nos inter & *Protestantes* maximè controversis pauca & clara Sanctorum Patrum testimonia pro me seligerent. Cui petitioni meæ cum illi promptissimè statim obsecuti sint; non abs re mihi visum est fore, si ad demonstrandam negationis *Maresianæ* falsitatem textus illos ac testimonia Typis publicis evulgarem. Hac enim ratione effecturum me confido, ut non modò vos, Perillustres Domini, sed etiam quilibet Christianus videat, & veluti manu tangat, doctrinam Catholicam primævorum Patrum doctrinæ consonam, atque idcirco præ quavis alia certissimè amplectendam esse. Valete, & opellam hanc meam, quam utilitati vestræ consecratam volui, ita legite, ut eundem, quem ego, fructum ex illa consequamini.

CA-